

IZ SVETA TIŠINE

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije

Letnik XLIII, št. 9, september 2023 | ISSN 1318-1394

Mednarodni teden gluhih

Bodoči gluhi podjetniki

**Vključevanje gluhih z motnjami
v duševnem razvoju**

**Likovna kolonija gluhih in
naglušnih slikarjev**

Izdajatelj:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije
Drenikova 24, Ljubljana
telefon: 01/500 15 00
telefaks: 01/500 15 22
Spletna stran: www.zveza-gns.si

Urednik: Janez Žura**Uredniški odbor:** Aleksandra Rijavec,
Valerija Škof, Sašo Letonja**Jezikovni pregled:** Darka Tepina Podgoršek**Oblikovanje:** Artmedia**Tisk:** Tiskarna DTP

Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. Mnenja in stališča posameznih avtorjev prispevkov ne izražajo nujno tudi mnenj in stališč uredništva in ZDGNS.

Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo.

Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov.

Fotografija na naslovnici:

Predsednik DGN Ljubljana Gorazd Orešnik (levo), predsednik Svetovne zveze gluhih dr. Joseph J. Murray in predsednik ZDGNS Mladen Veršič (desno), s plakatom Deklaracije o pravicah gluhih otrok

Obvestilo urednika

Spoštovani!

Za nami je mednarodni teden gluhih, ki ga je Svetovna zveza gluhih praznovala s poudarkom na več temah, ki so zelo pomembne za življenje in samostojnost gluhih. Slogan letošnjega tedna gluhih se glasi: Svet, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod. Kaj to pomeni? Gre za doseganje enakopravnosti gluhih pri obveščanju in komuniciranju v vsakdanjem življenju doma, na delovnem mestu in v družbenem okolju. Poplave so opozorile na pomembno podrobnost pri obveščanju in opozarjanju gluhih na naravne in druge nesreče. Gluhi namreč siren ne slišijo. Vlada je v postopek sprejemanja vložila predlog javnega sistema obveščanja in opozarjanja, ki naj bi dosegel vsakega državljana po mobilnem telefonu, a tudi ta rešitev pušča nekatera vprašanja odprta. V tokratni številki zaradi odsotnosti generalnega sekretarja ne bo rubrike S sekretarjeve mize, za kar se vam iskreno opravičujemo.

Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni. Prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si.

Če se vam zdi glasilo zanimivo in ga želite prejemati brezplačno, nam pišite na e-naslov: urednistvo@zveza-gns.si ali svoje ime, priimek in naslov sporočite na:

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, 1000 Ljubljana.

Glasilo Iz sveta tišine je dosegljivo tudi na spletu: www.zveza-gns.si.

Navodilo avtorjem

Besedilne datoteke

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnili, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

Slikovne priloge

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije treba upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije posnete s fotoaparatom, izberite nastavev kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304). Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavev kakovosti slike črko L (Large). Tvrstne fotografije so običajno v formatu .jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu .jpg. Če nimate kakovostnega optičnega bralnika, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument, ampak jih pripnite k svoji elektronski pošti. Fotografije in besedila, ki ne ustrezajo navodilom, bomo prisiljeni zavrniti oziroma jih objaviti brez fotografij.

Kazalo

	Aktualno	Slogan festivala za starejše: Vsi smo ena generacija! 22
5	Mednarodni teden gluhih: Svet, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod	
8	Mednarodni teden gluhih v Velenju	Reportaže, zgodbe
11	Že letos bomo ob neurjih in nesrečah obveščeni po SMS-obvestilih	Slepi in slabovidni planinci zaključili pot po Slovenski planinski poti 24
12	Bodoči gluhi podjetniki	Kultura
15	Gluhi in naglušni ter gluhoslepi otroci imajo pri vzgoji in izobraževanju zagotovljeno neomejeno število ur tolmačenja	Razstava Slovenskega šolskega muzeja – zgodovina izobraževanja oseb z izgubo sluha na Slovenskem 27
16	Poročilo Svetovne zveze gluhih o socialni vključenosti gluhih z motnjami v duševnem razvoju	Šport
18	Kako zaposliti več invalidov	Na državnem tekmovanju gluhih v balinanju sta zmagali ekipi iz Ljubljane 29
	Aktivnosti zveze	Državno prvenstvo v odbojki na mivki je bilo zanimivo in napeto 31
20	Tudi ZDGNS na festivalu nevladnih organizacij Lupa	Ponovno zmagali Novogoričani 33
		Iz naših društev
		Likovna kolonija gluhih in naglušnih slikarjev 34

SPLETNA^{TV}

www.spletnatv.si

Drenikova 24, 1000 Ljubljana

(01) 500 15 23

spletna.tv@zveza-zgns.si

Facebook/spletnaTV

Youtube/spletnaTV

Livestream/spletnaTV

The screenshot shows the Spletna TV website interface. At the top, there is a navigation bar with the logo, 'HITRI DOSTOP' (Fast Access), a search bar, and links for 'PONUDBA' (Offers), 'O NAS' (About Us), and 'KONTAKT' (Contact). The main content area is divided into several sections:

- AKTUALNO** (Actual): A large featured article titled 'Od odbojke do rokometna na športnem pikniku ŠDG Herkul' (From volleyball to handball at the sports picnic of ŠDG Herkul) dated 04.10.2023. It features a graphic of a muscular man in a circular frame with the text 'ŠPORTNO DRUŠTVO GLUHIH HERKUL'.
- DONIRAJ DOHODNINO** (Donate Income Tax): A blue box with the text 'Doniraj 1% dohodnine za pomoč gluhih in naglušnim, ki so bili najbolj prizadeti v poplavih.' (Donate 1% of income tax for the help of deaf and hearing-impaired who were most affected by floods).
- USTAVA RS V SZJ** (Constitution of RS in SZJ): A section with a scale icon and the text 'USTAVA RS V SZJ'.
- OGLASI** (Advertisements): A promotional banner for 'HOT EXTRA' mobile services, showing '200GB' for '13,99' and '10 EUR'.
- Other News Items:**
 - 'Mednarodni dan gluhih v Velenju' (International Day of Deaf in Velenje) dated 03.10.2023, with a photo of a group of people.
 - 'Vabilo na dogodek "Naj izguba sluha ne omaje duševnega zdravja"' (Invitation to the event "Hearing loss does not affect mental health") dated 03.10.2023, with a photo of a building.
 - 'DP v odbojki 3 + 3: Novogoričani ponovno zmagali' (DP in volleyball 3+3: Novogoričani won again) dated 02.10.2023, with a photo of a volleyball team.

At the bottom, there is a 'NOVICE' (News) section with a 'Več novic >' (More news >) link. A small news snippet is visible: 'VELENJE, 30. 9. 2023. Zmeren las druzi, če imate velik, & se potrebni odnosi'.

Mednarodni teden gluhih: Svet, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod

Po svetu živi okoli 75 milijonov gluhih, v Sloveniji 1500, od tega je okoli tisoč uporabnikov slovenskega znakovnega jezika kot maternega. Po klasifikaciji Svetovne zdravstvene organizacije je gluhotna ena izmed najtežjih invalidnosti. Zaradi okvare sluha imajo gluhe in težko naglušne osebe velike težave pri sporazumevanju in vključevanju v okolje, v katerem živijo, se izobražujejo, ustvarjajo, delajo ali preživljajo prosti čas, kar lahko vodi v različne oblike socialne izključenosti.

Svetovna zveza gluhih (SZG) je mednarodna nevladna organizacija, ki deluje kot krovno telo nacionalnih združenj gluhih in naglušnih ter njihovih družin in prijateljev. Ustanovljena je bila 23. septembra leta 1951 v Rimu in je ena izmed najstarejših mednarodnih organizacij za osebe s posebnimi potrebami v svetu. Njen namen je promocija pravic gluhih, pri tem pa tesno sodeluje z Organizacijo združe-

nih narodov (OZN) in njenimi agencijami, kot sta Svetovna zdravstvena organizacija in Mednarodna organizacija dela, obenem pa je tudi članica Mednarodne invalidske zveze.

Leta 1959 je SZG sprejela manifestacijo mednarodni dan gluhih, ki ga gluhi praznujejo tretjo soboto v septembru. 23. september pa je določen kot mednarodni dan znakovnih je-

Aktualno

Predsednik ZDGNS Mladen Veršič izroča publikacijo 62. a členu ustave RS, predsedniku Svetovne zveze gluhih Josephu Murrayu.

zikov. SZG je letošnji teden gluhih zaznamovala z obravnavo in promocijo naslednjih tem.

Deklaracija o pravicah gluhih otrok

Na 21. generalni skupščini SZG v Južni Koreji so naši člani potrdili Deklaracijo o pravicah gluhih otrok. Pozivamo svetovne skupnosti gluhih, da predstavijo, kako si prizadevajo za doseg te pravice. Na družbenih omrežjih lahko delite videoposnetke ter gostite seminarje in dogodke, ki poudarjajo te pravice in vse, kar je še potrebno za doseganje teh pravic za vsakega gluhega otroka. SZG vabi vse, da izrazijo svojo podporo tej izjavi in jo podpišejo.

Gradnja zmogljivosti po vsem svetu

Milijoni gluhih po vsem svetu še vedno nimajo dostopa do osnovnih človekovih pravic. Svetovna zveza gluhih je začela projekt 60 držav, da bi opolnomočila skupnost gluhih po vsem svetu, zlasti v več kot 60 državah članicah OZN, ki nimajo nacionalnih združenj gluhih. Pridružite se nam pri podpori skupnosti gluhih v teh državah, tako da v svojih lokalnih skupnostih gostite dogodke za ozaveščanje o življenju gluhih po vsem svetu, podpirate

skupnosti gluhih na svetovnem jugu in prispevate za delo Svetovne zveze gluhih.

Nič brez nas

Skupnosti gluhih so strokovnjaki za življenje gluhih. Člen 4.3 Konvencije o pravicah invalidov jasno določa, da so se vlade dolžne posvetovati z organizacijami gluhih o vseh zadevah, povezanih z gluhihimi. SZG meni, da je to načelo uporabno tudi za druge projekte in dejavnosti. Reprezentativne organizacije gluhih morajo biti že od samega začetka vključene v vse projekte in pobude v zvezi z gluhihimi in znakovnimi jeziki. Na ta dan poudarite svoje sodelovanje s skupnostmi gluhih!

Umestitev gluhih na dnevni red

Skupnost gluhih po vsem svetu si prizadeva zagotoviti, da politike in programi odražajo resničnost življenja gluhih. Pozivamo vlade, mednarodne ustanove, raziskovalne centre in organe za oblikovanje politik, naj se pri svojem delu osredotočijo na gluhe ljudi. Še vedno je veliko premalo podatkov o življenju gluhih in še manj o pravici do uporabe nacionalnih znakovnih jezikov. Poudarjamo dosežke raziskave o življenju gluhih in pozivamo k natančnejšemu zbiranju podatkov in spremljanju gluhih oseb ter znakovnih jezikov.

Doseganje pravice znakovnega jezika za vse

Pravno priznanje nacionalnih znakovnih jezikov je pomemben korak k uresničitvi osnovnih človekovih pravic za vse gluhe osebe. 60 odstotkov držav pogodbenic Konvencije o pravicah invalidov še vedno ni doseglo pravnega priznanja svojih nacionalnih znakovnih jezikov. Pravno priznavanje je proces, ki omogoča večjo ozaveščenost o jezikovnih in kulturnih pravicah gluhih ter utira pot družbenim spremembam. Danes spodbujamo izmenjavo zgodb o tem, kaj je pravno priznava-

nje znakovnih jezikov pomenilo za vas in vaše skupnosti.

Mednarodni dan znakovnih jezikov: Svet, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod

Danes delimo vizijo SZG o svetu, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod. Svet, v katerem se na gluhe osebe gleda kot na del naravne človeške raznovrstnosti, nacionalni znakovni jeziki pa se povsod slavijo in uporabljajo kot del nacionalnih družb. Svetovna zveza gluhih poziva vse vlade, naj sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da vsaj polovica njihovih otrok in mladine pozna njih-

ve nacionalne znakovne jezike, kar je korak k zgraditvi družbe, v katerih lahko gluhi povsod uporabljajo znakovni jezik.

Gradnja vključujočih skupnosti gluhih

Letošnji mednarodni teden gluhih končujemo s poudarjanjem številnih načinov, na katere naše skupnosti predstavljajo široko paleto različnih človeških izkušenj po vsem svetu. Gluhi so povsod in so zastopani v vseh narodnih, kulturnih, jezikovnih in etničnih skupinah. To je moč naših skupnosti. Danes SZG poziva naše skupnosti gluhih, naj prepoznajo in sprejmejo posebne ukrepe za zagotovitev vključevanja vseh gluhih.

Delegacija ZDGNS pri pogovoru s predsednikom Svetovne zveze gluhih Josephom Murrayem

Mednarodni teden gluhih v Velenju

Mednarodni dan gluhih je največji praznik za gluho skupnost v slovenskem prostoru. Na prireditvi, ki jo vsako leto gosti drugo društvo, se zbere več sto gluhih, naglušnih, strokovnih delavcev, tolmačev in njihovih družin iz vse Slovenije. Na osrednji kulturni prireditvi, na katero so vabljeni tudi pomembni politični odločevalci, se širšo javnost opozori na nevidno invalidnost – gluhoto in kulturo gluhih. Slovenija je prva država na svetu, ki je v najvišji pravni akt, ustavo, vpisala jezik gluhoslepih, ter peta država v Evropski uniji in dvanajsta država na svetu, ki je v ustavo vpisala znakovni jezik. Kljub temu se gluha skupnost še vedno bori, da bi država zagotovila sistemski razvoj in financiranje slovenskega znakovnega jezika ter da bi se gluhi otroci imeli možnost učiti v svojem maternem, tj. znakovnem jeziku.

Aktualno

Sekretar ZDGNS Matjaž Juhart je ob tem sporočil: »Ob mednarodnem dnevu gluhih znova opozarjamo na neuresničeno ustavno spremembo o vpeljavi 62.a člena ustave, ki govori o znakovnem jeziku, in na zavezo države, da uredi sistemsko skrb za razvoj in financiranje enega od uradnih jezikov Slovencev z izgubo sluha – slovenskega znakovnega jezi-

Predsednica Slovenije Nataša Pirc Musar in predsednik vlade Robert Golob sta se z veseljem naučila letošnjega slogana Svetovne zveze gluhih v slovenskem znakovnem jeziku.

ka. Ob tem ponovno poudarjamo veliko težavo oseb z izgubo sluha pri dostopnosti do informacij in komunikacij. Nedostopnost sej Državnega zbora RS, nedostopnost vseh programov na vseh televizijah v RS s sprotnimi podnapisi, nedostopnost gledaliških predstav, nedostopnost državnih prireditev in še bi lahko naštevali. Kljub vsem sprejetim

Mednarodnega dneva gluhih v Velenju se je udeležil tudi varuh človekovih pravic Peter Svetina.

Letošnjega slogana Svetovne zveze gluhih v slovenskem znakovnem jeziku se je naučila tudi predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič.

Predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupančič je nagovorila udeležence slavnostne akademije v Velenju; poleg nje stojijo strokovna delavka MDGN Velenje Urška Jakop (skrajno levo), predsednik MDGN Velenje Franc Forštner in predsednik ZDGNS Mladen Veršič (desno).

Praznovanje
Mednarodnega dneva
gluhih je spremljal pester
kulturni program.

predpisom so osebe z izgubo sluha še vedno potisnjene na rob družbenega dogajanja.«

Organizacijo prireditve ob mednarodnem dnevu gluhih vsako leto prevzame eno izmed 13 lokalnih društev gluhih in naglušnih. V Sloveniji smo mednarodni teden gluhih letos praznovali med 25. in 30. septembrom v Velenju, kjer je dogodke organiziralo Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje. Pripravili so razstavo ročnih del, predavanje o težavah oseb z okvaro sluha, novinarsko konferenco, ves teden pa je potekal tudi tečaj slovenskega znakovnega jezika. Največje slavje je bilo 30. septembra, ko smo praznovali mednarodni dan gluhih. Udeležence je sprejel velenjski župan Peter Dermol, nada-

ljevali so s slavnostno akademijo, pozneje pa so se podružili ob kosilu, glasbi in srečelovu. Ker je teden gluhih v Sloveniji potekal ravno v času pripravljanja glasila Iz sveta tišine za tisk, bomo dogajanje v Velenju podrobneje predstavili v naslednji številki.

Gluhe so ob njihovem prazniku podprli tudi trije najvišji predstavniki Slovenije: predsednica Slovenije Nataša Pirc Musar, predsednik vlade Robert Golob in predsednica državnega zbora Urška Klakočar Zupancič. V slovenskem znakovnem jeziku oziroma v kretnji so se naučili letošnji slogan mednarodnega tedna gluhih, ki se glasi: »Svet, v katerem lahko gluhi uporabljajo znakovni jezik povsod.«

Že letos bomo ob neurjih in nesrečah obveščeni po SMS-obvestilih

Vlada RS pripravlja Sistem javnega obveščanja in alarmiranja ob neurjih in nesrečah, ki naj bi po pričakovanjih zaživel že letos. Uredba je bila do konca avgusta v javni razpravi, zakonski rok za delovanja sistema pa je 10. november 2023. Na ministrstvu so ob tem spomnili, da bi morala biti direktiva EU o evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah v slovenski pravni red prenesena do 21. decembra 2020, a se je to zgodilo šele v času zdajšnje vlade in ministrice za digitalno preobrazbo Emilije Stojmenove Duh. Zaradi zamude pri prenosu direktive je Slovenija zamujala tudi pri vzpostavitvi sistema javnega

obveščanja in alarmiranja prek mobilnih operaterjev. Direktiva vsem državam članicam EU nalaga, da ponudniki mobilnih komunikacijskih storitev posredujejo javna opozorila končnim uporabnikom. Na vladi pričakujejo, da bodo mobilni operaterji takoj po sprejetju uredbe začeli aktivnosti za vpeljavo sistema v praksi ter da bodo prebivalci ob morebitnih neurjih in drugih nesrečah čim prej dobili sporočila na svoje mobilne telefone. Vzpostavitev in vzdrževanje sistema javnega obveščanja in alarmiranja za posredovanje opozorilnih obvestil bo v celoti financiralo Ministrstvo za digitalno preobrazbo.

Bodoči gluhi podjetniki

V Sežani so znova pripravili brezplačno podjetniško šolo, namenjeno osebam z izgubo sluha, z naslovom Kreativni start up program. Dvodnevni dogodek je organiziral center za podjetništvo Inkubator Sežana v sodelovanju z ZDGNS in Višjo strokovno šolo Srečka Kosove-la. Letos se je Kreativnega start up programa udeležilo deset bodočih podjetnikov, ki so predavanja in praktične vaje o oblikovanju in izvedbi podjetniške ideje lahko spremljali v slovenskem znakovnem jeziku.

Zanimali so se za več vrst terapij, kozmetično nego, fotografske, slaščičarke, šiviljske in založniške dejavnosti.

Udeleženka projekta Daša Peperko, ki je svoje podjetje ustanovila že pred štirimi leti, je ob tem povedala. »Ko sem se prijavila v to

podjetniško šolo, sem pričakovala, da je to bolj za tiste, ki podjetje šele ustanavljajo, vendar sem videla, da je ekipa zelo strokovna in da zna odgovoriti na vsa moja vprašanja. Izvedela sem veliko novih stvari in tako bom lahko v svojem podjetju marsikaj izboljšala in dodala novosti. Tako ta projekt ni samo za

tiste, ki podjetje šele ustanavljajo, ampak tudi za tiste, ki so že podjetniki, da lahko izboljšajo svoje delo.«

Po prijateljičinem nasvetu se je na Kreativni start up prijavila tudi Žana Sušec, ki že nekaj časa razmišlja, da bi ustanovila svoje podjetje, v katerem bi se ukvarjala s fizioterapijo. »Mislila sem, da bom takoj odprla podjetje, vendar moraš prej razmisliti in pripraviti poslovni načrt. Veliko stvari je treba prej domisliti, načrtovati, tudi razmisliti o financah. In tukaj so se mi res odprle oči. Veliko sem spraševala in tudi dobila odgovore in nasvete. Tako so mi stvari zdaj veliko bolj jasne. Imam jasnejšo predstavo, vizijo.«

Lanski program start upa je bil razglašen za najboljši svetovalni projekt leta 2022, za katerega je Gospodarska zbornica Slovenije Inkubatorju Sežana aprila podelila nagrado feniks. Gre namreč za prvo tovrstno šolo v Evropi, ki je prilagojena potrebam oseb z različno stopnjo izgube sluha. Po podelitvi nagrade smo se pogovarjali z lansko udeleženko Kreativnega start upa Moniko Longar.

Monika je šest let delala v podjetju Aritmija, ki se ukvarja z oglaševanjem. V njej pa je od nekdaj telesa želja, da bi stopila na samostojno podjetniško pot, zato se je udeležila Podjetniške šole za osebe z izgubo sluha. Dobila je veliko informacij in se avgusta odločila za samostojno podjetniško pot na področju grafičnega oblikovanja. Povedala je, da ji podjetništvo ponuja veliko svobode. »V podjetniški šoli sem dobila veliko informacij. Pridobila sem veliko znanja, na primer s področja financ, izvedela sem, kaj pomeni d. o. o., kaj s. p. in v čem se razlikujeta. Izvedela sem tudi, kaj potrebujejo ljudje glede na potrebe podjetja. Takrat sem začela razmišljati, hkrati pa sem potrebovala čas. Ko sem prišla domov,

sem o tem veliko razmišljala in po pol leta sem se odločila za s. p. Razlika med delom v službi in lastnim podjetjem je, da sem kot samostojna podjetnica bolj svobodna, da lahko sama odločam, da sama izberem, kaj si želim delati. Res je zanimivo. Zase, ki sem gluha, ne vidim nobenih ovir glede s. p. Najbolj sem hvaležna, da me je, ko sem delala pri Aritmiji, direktor velikokrat spodbujal, da zmorem. In sčasoma sem videla, da res veliko stvari obvladam. Potem sem se odločila iti na svoje, ker sem verjela vase, da bom zmogla. Ugotovila sem tudi, da je svet slišočih drugačen kot svet gluhih, saj med gluhiimi ni podjetja za grafično oblikovanje. Zato sem po drugi strani svoje delo želela bolj povezati z znakovnim

Udeleženci programa so predavanja in delavnice lahko spremljali v slovenskem znakovnem jeziku.

Lanski start up je bil razglašen za najboljši svetovalni projekt leta 2022.

Z različnimi pristopi spodbujajo kreativno razmišljanje, prav tako pa ponujajo ogromno koristnih informacij, ki udeležencem pomagajo na samostojni podjetniški poti.

jezikom, na primer grafično oblikovanje, montažo posnetkov, dodajanje znakovnega jezika in podnapisov v posnetek. To delo je zame koristno za naprej. Svet slišočih je malo drugačen. To je bil dodaten razlog, da sem se odločila za to pot.«

Žana Sušec (levo) že nekaj časa razmišlja, da bi ustanovila svoje podjetje za fizioterapijo.

Dodala je, da je hvaležna za vse informacije, ki jih je dobila na lanskem start up programu, saj se je tako lažje odločila za pot samostojne

podjetnice. Mi pa ji želimo vse najboljše in veliko uspehov na njeni karierni poti.

Letos pa je Mednarodni svet inštitutov za poslovno svetovanje (*International Council of Management Consulting Institutes*) projekt Kreativni start up prepoznal kot enega izmed najboljših na področju poslovnega svetovanja, zato so ga nominirali za letošnjo mednarodno nagrado Constantinus.

Moniki Longar samostojno podjetništvo daje svobodo.

Gluhi in naglušni ter gluhoslepi otroci imajo pri vzgoji in izobraževanju zagotovljeno neomejeno število ur tolmačenja

Pravilnik o dodatni strokovni in fizični pomoči za otroke s posebnimi potrebami je prinesel bistvene spremembe za gluhe, naglušne in gluhoslepe otroke na področju tolmačenja v osnovnih in srednjih šolah. Pravica do tolmača je za gluhe in naglušne ter gluhoslepe otroke določena v obsegu ur z individualiziranim programom.

Stroške tolmačenja v celoti krije Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje RS. Če se gluhi starši udeležijo roditeljskih sestankov ali govorilnih ur, stroške tolmačenja krije šola. Vavčer tako ni več plačilno sredstvo za ta namen.

Pravilnik o normativih za opravljanje dejavnosti predšolske vzgoje je določil, da vzgojitelja za komunikacijo v slovenskem znakovnem jeziku in vzgojitelja za delo z gluhoslepimi otrokom v vrtcu zagotovijo zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostni-

kov s posebnimi potrebami ali pa ju vrtec zagotovi s pogodbo o zagotavljanju storitev, za katere povračilo uveljavlja pri ministrstvu, pristojnem za predšolsko vzgojo.

Pravica do tolmača je za gluhe in naglušne ter gluhoslepe otroke določena v obsegu ur z individualiziranim programom.

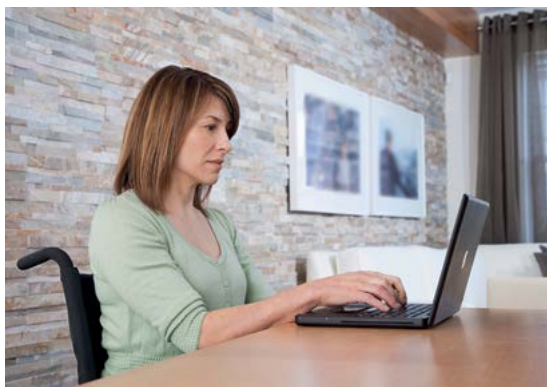
Poročilo Svetovne zveze gluhih o socialni vključenosti gluhih z motnjami v duševnem razvoju

Svetovna zveza gluhih je izdala poročilo o socialni vključenosti gluhih z motnjami v duševnem razvoju. Z njim želi vzbuditi zanimanje za uresničitev njihovih socialnih, komunikacijskih in jezikovnih pravic, saj ima kar eden od petih posameznikov, gluhih od rojstva, tudi motnje v duševnem razvoju.

Gluhi z motnjami v duševnem razvoju so raznovrstna skupina ljudi z različnimi potrebami. Zato se spopadajo s hudimi ovirami pri

vključevanju v družbena okolja, ki ne upoštevajo njihovih specifičnih jezikovnih in komunikacijskih potreb. Ta specifična skupina gluhe populacije je ranljivejša in v nevarnosti, da jo zapostavlja tudi gluha skupnost, saj ni ustrezno poskrbljeno za njene socialne, jezikovne in komunikacijske potrebe.

Društva in organizacije gluhih morajo zastaviti vse napore za popolno vključenost vseh gluhih, tudi tistih z motnjami v duševnem razvoju.

Številni živijo pri sorodnikih, večinoma sliščih, ali pa so nameščeni v ustanovah, kjer pogosto ni poskrbljeno za njihove temeljne pravice do jezikovno ustrezne komunikacije in podpore. Če se jim ne zagotovi že zgodnji

dostop do vizualne komunikacije, predvsem znakovnega jezika, obstaja tveganje, da bosta njihov komunikacijski in jezikovni razvoj močno omejena. To pa zavira njihovo sposobnost, da bi v življenju razvili izpolnjujoče družbene odnose z drugimi. Zelo pogosto jih bodisi zaradi omejene mobilnosti ali potreb po oskrbi ne priznajo oziroma ne vključijo niti gluhe skupnosti. 19. člen Deklaracije o človekovih pravicah navaja, da ima vsakdo pravico do svobode mnenja in izražanja, seveda pa morajo za to obstajati tudi določeni pogoji, saj ljudje izražamo svoja mnenja na različne načine.

Svetovna zveza gluhih zato v svojem poročilu posebej omenja ukrepe, ki bi tudi gluhim z motnjami v duševnem razvoju omogočili svobodno izražanje in socialno vključenost.

Med drugim se zavzema za krepitev splošnih programov za preverjanje sluha pri novorojenčkih, da se gluhim otrokom z motnjami v duševnem razvoju čim bolj zgodaj zagotovi podpora, prav tako njihovim družinam, da se bodo s svojimi otroki lahko sporazumevale v nacionalnih znakovnih jezikih. Gluhim otrokom z motnjami v duševnem razvoju je treba čim prej zagotoviti dostop do vključujoče, komunikacijsko in jezikovno dostopne socialne mreže in jim dati vključujoče izobraževalne možnosti.

Ker gre za populacijo z nizko pojavnostjo, obstaja tveganje, da izvajalci storitev ne poznajo posebnih socialnih, jezikovnih in komunikacijskih potreb ali pa usposabljanja v te namene podcenjujejo. Zato je treba sprejeti in izboljšati storitve za omenjeno populacijo in jim zagotoviti zadosten dostop do široke mreže ljudi, ki uporabljajo nacionalne znakovne jezike in se znajo sporazumevati z gluhihimi z motnjami v duševnem razvoju. Poleg tega je treba storiti več za njihovo vključitev

v lokalne skupnosti gluhih. Zato je ključnega pomena, da se jim zagotovi dostop do tolmačenja v znakovnem jeziku in do drugih oblik vizualne komunikacije.

Gluhe z motnjami v duševnem razvoju in njihove družine je treba vključiti v izvajanje, spremljanje in vrednotenje politik in programov, ki se osredotočajo na to specifično in heterogeno gluho populacijo. To je nujen korak za njihovo vključitev v širša družbena omrežja.

Pomembno je zgodnje načrtovanje procesa prehoda iz otroštva v odraslost, da bi dosegli celovit potencial gluhih z motnjami v duševnem razvoju.

Številni živijo pri sorodnikih, večinoma slišočih, ali pa so nameščeni v ustanovah, kjer pogosto ni poskrbljeno za njihove temeljne pravice.

Kako zaposliti več invalidov

Konec septembra so v Portorožu potekali 22. dnevi zaposlitvene in poklicne rehabilitacije. Glavne teme letošnjih Reha dnevov so bile novosti na področju dostopnosti za invalide in povečanje zaposljivosti invalidov z izobraževanjem. Predstavljene so bile različne izkušnje pri uspešnem zaposlovanju invalidov in pomen ureditve dostopnosti do informacij, ki invalidom omogočajo samostojno življenje in vključevanje v družbo.

Prvi dan so predavatelji predstavili pomembnost izobraževanja in skušali odgovoriti na vprašanje, kako povečati usposobljenost invalidov za večje vključevanje na odprti trg dela, kako uveljavljati vseživljenjsko učenje in izobraževanje ter kako izobraževanje razumeti kot neprecenljiv socialni kapital. Drugi dan je bil namenjen ozaveščanju in informiranju o novostih pri dostopnosti za in-

valide. Domači in tuji predavatelji so predstavili projekt dostopnosti z imenom AccessibleEU, podporne tehnologije za invalide, dostopnost do informacij javnega značaja ter dostopnost do proizvodov in storitev za invalide.

V okviru izobraževalnega srečanja so tudi letos podelili nagrade za dobro prakso pri zaposlovanju invalidov. Nagrade podeljujejo v

Aktualno

Pri reševanju problematike zaposlovanja invalidov je zelo pomembna zakonodaja.

Gluhi so dogodek lahko spremljali s pomočjo tolmačke.

štirih različnih skupinah. Letošnji dobitniki so: Društvo gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota v skupini organizacij, Spar Slovenija d. o. o. v skupini velikih družb, Bodočnost – podjetje za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov Maribor d. o. o. v skupini invalidskih podjetij in Korenika – zavod za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb.

Tradicionalne dneve poklicne in zaposlitvene rehabilitacije organizirajo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Univerzitetni rehabilitacijski in-

štitut RS Soča in Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v Republiki Sloveniji.

Tolmač slovenskega znakovnega jezika Roman Demir je predstavil, kako si invalidi lahko pomagajo s sodobno tehnologijo.

Aktivnosti zveze

Tudi ZDGNS na festivalu nevladnih organizacij Lupa

Kjer državi ne uspe zadostno pokriti potreb ljudi in družbe, vskočijo nevladne organizaci-

je, ki s svojim delom utirajo pot izboljšavam na številnih področjih. Da bi te postale bolj prepoznavne, Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOS) vsako leto organizira dogodek, na katerem predstavijo svoje dejavnosti. »Namen festivala nevladnih organizacij Lupa je, da čim širši javnosti predstavimo vso pestrost nevladnega sektorja. Želimo si torej, da običajni ljudje, čisto mimoidoči, spoznajo, kaj vse nevladne organizacije počnemo, s čim se ukvarjamo, na katerih področjih vse deluje-

Na festivalu se je predstavilo prek 120 nevladnih organizacij, ki delujejo na različnih področjih.

Aktivnosti zveze

Ljubljanski župan
Zoran Jankovič pri igri
namiznega tenisa

mo, ker pokrivamo vse spektre življenja: od kulture, športa, umetnosti in potem do različnih izobraževanj. V zadnjem času smo veliko slišali o vseh humanitarnih organizacijah, ki so se vključevale v obnovo oziroma bile tudi prve na terenu in pomagale ljudem pri poplavih, vključene pa so tudi pri vseh drugih naravnih nesrečah,« je povedala Veronika Vodlan, projektna svetovalka pri CNVOS. Na tokratnem, 21. festivalu Lupa, ki je potekal 14. septembra v središču Ljubljane, se je na stojnicah predstavilo več kot 120 nevladnih organizacij z različnih področij. Stojnice so bile razporejene po Prešernovem trgu, Tromostovju in Stritarjevi ulici. Ob tem so na Prešernovem trgu in v kavarni Pritličje potekala številna predavanja, delavnice in kulturni dogodki. Na festivalu je sodelovala tudi Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, ki je obiskovalcem predstavila svoje delovanje pri ozaveščanju o izgubi sluha in naglušnosti. Slogan »Izguba sluha ločuje človeka od človeka« poseblja težave posameznika pri soočanju z družbo in opozarja na zapostavljenost gluhe skupnosti. Kot je dejala strokovna sodelavka ZDGNS Teja Pahor Moder, »predstavljamo različna področja tako gluhotе kot tudi naglušnosti in tudi tinitusa in gluhosle-

pote. Trenutno so veliko povpraševali po tehničnih pripomočkih, potem, kako se spopadati z naglušnostjo. Nekaj se jih je zanimalo tudi za tinitus in naše delavnice oziroma skupinska srečanja, ki jih izvajamo. Prav tako se zdi ljudem zanimiv tudi znakovni jezik; lahko ga preizkusijo in na koncu dobijo nagrado, če se pravilno naučijo različnih kretenj.« Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij sicer združuje več kot 1500 različnih zavodov, ustanov in društev, ki vsaka po svoje prispeva k napredku na posameznih področjih.

Na festivalu je sodelovala tudi ZDGNS, ki je obiskovalcem predstavila svoje delovanje pri ozaveščanju o izgubi sluha in naglušnosti.

Festival je spremljalo pestro kulturno dogajanje.

Slogan festivala za starejše: Vsi smo ena generacija!

Konec septembra, od 27. do 29., je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal 22. festival za tretje življenjsko obdobje, največja tovrstna prireditev za starejše v Evropi. Prvega so

pripravili ob mednarodnem letu starejših (1999) na pobudo Vlade Republike Slovenije in pod pokroviteljstvom takratnega predsednika države. Festival je s svojimi aktivnostmi namenjen izboljšanju kakovosti življenja starejših in uresničevanju solidarnosti med generacijami. Njegovo bistvo pa povzema slogan: Vsi smo ena generacija! Letošnji festival je potekal pod častnim pokroviteljstvom predsednice Republike Slovenije dr. Nataše Pirc Musar. Na festivalu so bile tudi svetovalke RehaCentra Sluh Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Strokovna delavka centra Kaja Marolt je predstavila njihovo delo. »Tukaj predstavljamo naš novi program v letošnjem letu, ki je namenjen predvsem starejšim z izgubo sluha in njihovim bližnjim. To je program Slišati dobro je dobro, trimesečni program, ki smo ga izpeljali že v Ljubljani, trenutno pa ga izvajamo v Zagorju in Bohinju. Predstavljamo tudi naš novi letošnji program

Festival je posvečen solidarnosti med generacijami in izboljšanju kakovosti življenja starejših.

Aktivnosti zveze

Poskrbimo zase ob tinitusu. Tudi pri tem vidimo, da se s to težavo poistoveti veliko obiskovalcev – ali imajo sami izgubo sluha ali pa kdo od njihovih bližnjih. Nekateri nam tudi zaupajo, da jim brenči v ušesu, da slišijo piskanje. Poleg tega pa seveda predstavljamo tudi dejavnost RehaCentra Sluh, pri kateri svetujemo, informiramo, ozaveščamo, tudi glede dostopnosti. Imamo predmete, ki so povezani z znakovnim jezikom, in nagradno igro, v kateri se lahko preizkusimo in naučimo kretenj znakovnega jezika.« Festival za tretje življenjsko obdobje je tudi priložnost za mednarodno sodelovanje in povezovanje, saj ga vsako leto obiščejo udeleženci in delegacije iz različnih držav. Aktivno pa v strokovnem in kulturnem programu sodelujejo predstavniki upokojenskih organizacij iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Bolgarije, Makedonije, BiH, Srbije in Črne gore. Ker je festival potekal ravno v času pripravljanja glasila

Svetovalke RehaCentra Sluh Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije so predstavile programe za starejše.

Iz sveta tišine za tisk, ga bomo podrobneje predstavili v prihodnji številki.

Slovar SZJ na družbenem omrežju

Slovar slovenskega znakovnega jezika ima aktivno stran na družbenem omrežju Facebook, kjer si lahko ogledate nove kretnje, ki nastajajo in jih razvijajo v skupini za razvoj slovenskega znakovnega jezika, ki deluje na Inštitutu za razvoj SZJ pri Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije. Najdete nas na spletni povezavi www.facebook.com/szjsi.

Slepi in slabovidni planinci zaključili pot po Slovenski planinski poti

Z odtisom zadnjega planinskega žiga se je v končal prostovoljski projekt Slepi in slabovidni planinci po Slovenski planinski poti. V soboto, 23. septembra, na Debelem rtiču

Vesela družina slepih in slabovidnih ter njihovih planinskih vodnikov

Reportaže,
zgodbe

155 dneh so izvedli 140 pohodov, na katerih jih je spremljalo 155 spremljevalcev prostovoljcev, predvsem iz vrst planinskih in gorskih vodnikov, alpinistov in gorskih reševalcev. Z njihovo pomočjo so osvojili več zahtevnih vrhov, še posebej pa bodo pomnili vzpon na Triglav, najvišjo slovensko goro in simbol slovenstva, ki ga je julija letos osvojilo 19 slepih, slabovidnih, gluhih in drugih. Vodja Odbora in Planinec, Jurček Nowakk, je ob zaključku povedal: »Praznovali smo 70-letnico Slovenske planinske poti in 130-letnico Planinske zveze. Danes je tudi dan slovenskega športa in mednarodni dan znakovnih jezikov. V samem začetku je bilo veliko dvomov o tem, ali bodo slepi zmogli priti na Jalovec, Razor, Prisojnik in na vse preostale vrhove. Zbralo se je 80 žigov, preboleli smo tudi korono in k sreči nismo imeli slabih odzivov. Za projektom stoji velika ekipa, da o spremljevalcih in prostovoljcih sploh ne govorimo.«

V treh letih in pol je Slovensko planinsko pot tako prehodilo več kot 91 slepih in slabovidnih planincev, poleg njih pa tudi gluhi in naglušni pohodniki. Leta 2017 so prvič pripravili projekt Gluhi strežejo v gorskih kočah, v katerem je sodeloval tudi Blaž Urh. Vabi vse gluhe in

naglušne, da ne sedijo preveč doma, temveč se raje pridružijo njihovim pohodom v naravo. Urh se poleg pohodništva ukvarja tudi s plezanjem. »Letos sem naredil izpit za plezalca, zunaj in v dvorani. Učili smo se privezovanja in tehnik plezanja. Veliko je zanimivih stvari, prav tako izzivov. Drugače je to zelo zahteven šport, potrebuješ res zelo veliko moči, energije in poguma. Ko sem začel plezati, sem pričakoval, da bo zelo veliko dela in da bo potrebno veliko poguma, ampak sem se navadil. Ugotovil sem, da je velika razlika med plezanjem v dvorani, ker imaš označene barve, v naravi pa tega nimaš. Tam moraš sam ugotoviti, kam se

Gluhi planinec Blaž Urh ob prejemu priznanja

Ob prijetni glasbi so se udeleženci tudi zavrtili na plesišču.

Vodja Odbora inPlaninec Jurček Nowakk (levo) je na oder pospremil Stojana Rozmana, vodjo delovne skupine Gibalno ovirani gore osvajajo, zraven stoji predsednik Planinske zveze Slovenije Jože Rován (desno).

tudi 50 novih kretenj, da so se usposobili najprej tolmači slovenskega znakovnega jezika in potem seveda gluhi. V začetku junija so imeli izpite, na katerih je osem gluhih pridobilo naziv športnega plezalca, tako da lahko samostojno plezajo v dvorani ali naravni steni. Udeležence dogodka je nagovoril tudi predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič. Dejal je, da na tem dogodku ne slavimo le zaključka poti slepih in slabovidnih planincev po Slovenski planinski poti, ampak predvsem vztrajnost, solidarnost in voljo do premagovanja ovir.

Predsednik ZDGNS Mladen Veršič je pohodnikom čestital za njihov uspeh in izrazil upanje, da bodo še naprej navdihovali druge, da ne glede na ovire sledijo svojim sanjam.

boš prijel, in to je velika razlika. V gorah sem že plezal, ampak na urejenih plezalnih stenah, kjer so tudi jeklenice, da se lahko pripneš. Da pa bi plezali na kakšnih divjih območjih brez teh pripomočkov, to pa ne.«

Vodja Odbora inPlaninec Jurček Nowakk je dodal, da so prvi v Evropi in tudi na svetu izpeljali tečaj za športne plezalce za osebe z okvaro sluha. V ta namen je bilo ustvarjenih

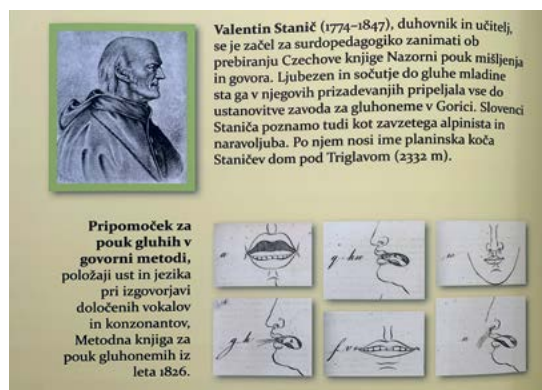
Na prireditvi je bila postavljena tudi stojnica z igrami, na kateri smo se z zaprtimi očmi preizkusili v igri spomin. Uporabljali smo zgolj dotik, da bi prepoznali vzorce na kartah, in si tako vsaj za trenutek predstavljali, kako je doživljati svet zgolj s sluhom in dotikom. Čestitamo vsem slepim, slabovidnim, gluhim in drugim pogumnim planincem, ki so sledili svojim sanjam in kljub težkim izzivom s svojo odločnostjo osvojili Slovensko planinsko pot.

Razstava Slovenskega šolskega muzeja – zgodovina izobraževanja oseb z izgubo sluha na Slovenskem

Slovenski šolski muzej, ki je eden izmed najstarejših slovenskih muzejev, je posvečen zgodovini izobraževanja in vzgoje na slovenskih tleh. Obiskovalci si lahko ogledajo novo stalno razstavo »Šola je zakon!« in se odpravijo v preteklost ter od blizu doživijo pouk, kakor je potekal včasih. Za osebe z izgubo sluha so na voljo vodeni ogledi s tolmačem slovenskega znakovnega jezika. Muzej zbira in hrani tudi gradivo, ki je povezano z zgodovino izobraževanja oseb z izgubo sluha na Slovenskem, zato sta Polona Koželj in Klara Marija Keršič iz Slovenskega šolskega muzeja pripravili manjšo razstavo z naslovom »Šola je prvo, kar potrebujejo«. Nastala je leta 2022 ob enajsti mednarodni konferenci o zgodovini gluhih, ki jo je gostila Ljubljana in delno tudi Zagreb. V letošnjem poletju je gostovala v trgovnici Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana (ZGNL), Zebra gre na Luno.

Polona Koželj iz Slovenskega šolskega muzeja je povedala, da zelo dobro sodelujejo s

knjižnico Zavoda za gluhe in naglušne Ljubljana, ki jim redno pošilja zastarele knjige, te pa pri njih postanejo zanimivo muzejsko gradivo, iz katerega lahko preučujejo zgodovino šolstva gluhih. Razstavo so postavili tako, da so zgodovinski razvoj izobraževanja gluhih na Slovenskem razdelili na šest različnih obdobij. Poleg zgodovinskih dejstev in letnic pa so vsako obdobje podprli z osebnimi zgodbami o tem, kako so se počutili otroci, ko so morali v zavod daleč od doma, in kako so se počutili njihovi starši, ki svojih gluhih otrok niso videli dlje časa. Poleg osebnih zgodb so

Kultura

Na pobudo Valentina Staniča je goriški cerkveni svet izdal okrožnico, da morajo vsi učitelji poučevati tudi gluhe otroke.

Kultura

Abeceda znakovnega jezika iz leta 1826

Za osebe z izgubo sluha so bili na voljo vodeni ogledi s tolmačem slovenskega znakovnega jezika.

v vsakem obdobju v ospredje postavili tudi osebnost, ki je pomembno zaznamovala zgodovinski razvoj izobraževanja gluhih.

Za prvo obdobje štejemo začetek 19. stoletja, ko še ni bilo sistematično poskrbljeno za izobraževanje gluhih otrok, temveč so se pojavljali redki posamezni učitelji, predvsem duhovniki, ki so začutili moralno dolžnost, da se vzgaja in izobražuje tudi gluhe otroke. Pošiljali so jih predvsem v Gradec, Linz in na Dunaj, saj na slovenskem ustreznih zavodov še ni bilo. Prvi je bil ustanovljen leta 1840 v Gorici na pobudo duhovnika, učitelja in pedagoga Valentina Staniča, temu zgledu pa so sledili tudi drugi, na primer Šmihelski zavod pri Novem mestu, ki so ga vodile sestre notredamke. Te so skrbele predvsem za izobraževanje gluhih deklic.

V začetku 20. stoletja je gluhonemnica nastala tudi v Ljubljani. Najprej je delovala kot zasebni zavod, leta 1905 pa je postala državni zavod in pod svojim okriljem združila tudi druge, manjše zavode. Trije glavni cilji so bili: vzgajati in izobraževati gluhe otroke, jim ponuditi poklicno izobrazbo in izobraziti šolske

Razstava »Šola je prvo, kar potrebujejo« je nastala leta 2022 ob enajsti mednarodni konferenci o zgodovini gluhih.

učitelje, kako učiti gluhe in naglušne. Po podobnem vzoru kot v Ljubljani so se zavodi začeli širiti tudi drugod. Tako je bil denimo leta 1945 ustanovljen zavod v Portorožu – danes je to Center za komunikacijo, sluh in govor Portorož –, mariborski zavod pa je bil ustanovljen leta 1962 in se še danes imenuje Center za korekcijo sluha in govora.

V Slovenskem šolskem muzeju so se lani lotili stalnega projekta Vključujoči muzej, kjer poskušajo poskrbeti za različne ranljive skupine. Tako so letos za gluhe organizirali prva poskusna vodstva s tolmači, kar se je izkazalo za zelo uspešno.

Svojo zbirko knjižnega gradiva o zgodovini izobraževanja gluhih želijo dopolniti z zbirko učnih predmetov, ki so jih uporabljali nekdanji. Zato naprošajo vse, ki teh predmetov ne potrebujete več, da jim jih podarite. V muzeju jih bodo primerno shranili in predstavili.

Na državnem tekmovanju gluhih v balinanju sta zmagali ekipi iz Ljubljane

MDGN Slovenske Konjice je v soboto, 16. 9. 2023, organiziralo državno prvenstvo gluhih v ekipnem balinanju. Tekmovanja se je udeležilo sedem moških ekip in štiri ženske iz sedmih društev gluhih in naglušnih Slovenije. Tekmovanje je v sodelovanju z Balinarskim športnim društvom Rogaška Crystal in Športno zvezo gluhih Slovenije potekalo na pokritem štiristeznem balinišču v Rogaški Slatini. Moške ekipe so bile razdeljene na skupine, ki so se borile za nastop v polfinalu in pozneje v finalu. Ženske ekipe pa so igrale vsaka z vsako, po sistemu največ osvojenih točk.

Šport

Šport

Tekmovanja se je udeležilo sedem moških ekip in štiri ženske, iz sedmih društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Igre so bile zanimive in napete ter so potekale v pravem športnem vzdušju. Videti je bilo veliko natančnih zbijanj krogel. V finalu moških ekip sta se pomerili ekipi DGN Ljubljana in DOOS celjske regije, s končnim rezultatom osem proti tri. Ljubljančani so tako že četrtič zapored postali državni prvaki, pri ženskah pa so bile prav tako najboljše članice iz DGN Ljubljana.

Uvrstitve nastopajočih ekip:

Ženske:

1. DGN Ljubljana (Antonija Brumen in Marica Slaviček)

2. MDGN za Gorenjsko Auris Kranj (Maja Šušteršič, Milena Roblek in Mirsada Ibradžić)
3. DOOS celjske regije (Iva Pajtler in Ljudmila Veber)

Moški:

1. DGN Ljubljana (Kralj Milan, Igor Časar, Ivan Vačovnik in Anton Klepec)
2. DOOS celjske regije (Tine Golob, Miran Kolar, Miran Zupanc, Janez Perčič in Vojko Janc)
3. DGN Južne Primorske (Matjaž Grižon, Stjepan Vincek, Miloš Sarđoč in Boris Škoda)

Moške ekipe so bile razdeljene na skupine, ki so se borile za nastop v polfinalu in kasneje v finalu. Ženske ekipe pa so igrale vsaka z vsako, po sistemu največ osvojenih točk.

Državno prvenstvo v odbojki na mivki je bilo zanimivo in napeto

V športnem kompleksu Ludus Beach park Ljubljana je v soboto, 9. 9. 2023, potekalo državno prvenstvo gluhih v odbojki na mivki, ki ga je organizirala Športna zveza gluhih Slovenije. Tekmovalo je 21 odbojkaric in odbojkarjev. Najprej je potekalo žrebanje, kjer so jih razporedili v tri glavne kategorije: moške dvojice, ženske dvojice ter v novejšo disciplino, mešane dvojice. Vsaka od teh kategorij je prinesla svoj čar in povečala dinamiko tekmovanja. Šlo je za dogodek, ki je združil strastne igralce in igralke iz vse Slovenije. Vroče in sončno vreme je le še dopolnilo vzdušje, saj so se tekmovalci zbrali na tem priljubljenem prizorišču, da bi doživeli športno strast in tekmovalni boj za naslov prvakov.

Mešane dvojice so bile novost tega tekmovanja.

V moških dvojicah sta slavila Aleš Škof in Tomi Strel, ki sta zastopala DGN Severne Primorske. Tomi je povedal, da sta prvič skupaj igrala odbojko na mivki in pri tem dobro sodelovala. Njun glavni cilj je bil osvojiti prvo mesto v skupini, in to sta tudi dosegla. Aleš je dodal, da so bili tekmeči na začetku zelo močni, a je vedel, da imata dobro tehniko, lepe podaje in napadalne udarce, tako da sta jima je vse uspelo premagati z rezultatom 2 : 0.

V ženskih dvojicah sta zmagali Valerija Škof in Saša Štor v barvah DOZIS Dolenjske in Bele krajine. Valerija je povedala, da sta že pred štirimi leti želeli igrati na državnem prvenstvu, a je zaradi premajhne udeležbe odpadlo. Zadnja tekma prvenstva v odbojki na mivki je bila namreč leta 2019. Naslednje leto je prišla epidemija covida-19, ki je močno omejila tekme državnega prvenstva. Saša je po-

To je bilo prvo tekmovanje v odbojki na mivki po letu 2019.

vedala, da je bila prva tekma napeta, saj sta z Valerijo naredili kar nekaj napak. V naslednji tekmi pa jima je šlo zelo dobro in tako sta osvojili 1. mesto v ženskih dvojicah.

Disciplina mešanih dvojic, ki je bila prvič vključena v tekmovanje gluhih v odbojki na mivki, je prinesla svežino in postala nepričakovana atrakcija. V njej sta zmagala Saša Štor in Tomi Strel, oba uspešna tudi v preostalih dveh kategorijah. Prevladalo je splošno prepričanje, da je tekma mešanih dvojic bolj napeta, najverjetneje pa je prav vključitev mešanih dvojic pripomogla k temu, da je prispelo dovolj prijav za organizacijo državnega prvenstva.

Rezultati:

Moške dvojice:

1. DGN Severne Primorske (Tomi Strel in Aleš Škof)
2. DGN Podravja Maribor (Agim Mersini in Shkelzen Dacaj)
3. DOOS celjske regije (Marko Šmid in Žiga Bedenik)

Ženske dvojice:

1. DOZIS Dolenjske in Bele krajine (Valerija Škof in Saša Štor)
2. DOOS celjske regije (Daša Peperko in Maja Kuzma Ganič)
3. DOOS celjske regije (Sabina Radovanovič in Mateja Kanalec)

Mešane dvojice:

1. DGN Severne Primorske (Tomi Strel in Saša Štor)
2. DGN Severne Primorske (Aleš Škof in Valerija Škof)
3. DOOS celjske regije (Marko Šmid in Maja Kuzma Ganič)

Ponovno zmagali Novogoričani

V soboto, 23. septembra, je DGN Južne Primorske v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije v športni dvorani Livade v Izoli gostilo drugo državno prvenstvo gluhih v odbojki 3 + 3, kjer so v eni ekipi igrali tri ženske in trije moški. Sodila sta dva licencirana sodnika iz Odbojkerske zveze Slovenije.

Tekmovanje se je začelo s slovesnim odprtjem, na katerem so se predstavile vse štiri sodelujoče ekipe. Državno prvenstvo gluhih v odbojki 3 + 3 je bila priložnost, da so se igralci lahko pokazali v najboljši luči. Videli smo lahko izjemne skoke, odlične neubranljive udarce, sprejeme in blokade. Seveda sta pri ekipnih športih pomembna tudi timski duh in sodelovanje na igrišču. Pri zadnji igri, kjer je šlo za naslov državnega prvaka, je zmaga znova pripadala Novogoričanom, ki so v vseh dvobojih zaslužno zmagali.

2. DOOS celjske regije
3. DGN Južne Primorske
4. DGN Ljubljana

Tekmovanje se je začelo s slovesnim odprtjem, na katerem so se predstavile vse štiri sodelujoče ekipe.

Rezultati:

1. DGN Severne Primorske

Nika Korsič | Foto: Nika Korsič, Anton Petrič

Likovna kolonija gluhih in naglušnih slikarjev

Tudi letos smo se umetniški gluhi in naglušni entuziasti udeležili likovne kolonije, ki jo vsako leto organizira eno od 13 društev, ki delujejo pod okriljem Zveze gluhih in naglušnih Slovenije (ZDGNs). Letos je organizacijo likovne kolonije prevzelo Društvo gluhih in naglušnih Posavja Krško.

Kolonije se je udeležilo osem ustvarjalcev iz različnih društev gluhih in naglušnih iz vse Slovenije.

Zbrali smo se v petek, 1. septembra 2023, v Sončni hiši društva, kjer so nas prijazno sprejeli predsednik društva Bogdan Kuhar, predsednica kulturne sekcije Urška Kozole in nekaj prostovoljcev, članov društva. Kolonije se je udeležilo osem ustvarjalcev iz različnih društev gluhih in naglušnih po vsej Sloveniji: Salih in Zinaida Biščič (MDGN Velenje), Anton Gryban (DGN Ljubljana), Nina Jeranko (MDGN Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče), Nika Korsič (DGN Južne Primorske), Urška Kozole (DGN Posavja Krško), Marko Lukan (AURIS – MDGN za Gorenjsko Kranj) in Karmen Smodiš Reischmann (DGN Pomurja Murska Sobota).

Organizatorji so nas po sprejemu popeljali na voden ogled mesta in zanimivih slikarskih točk, nato pa so nas pospremili do Hotela City Krško, kjer smo bili nastanjeni. Potem smo si v prijetnem vzdušju gostilne Apolon privo-

Iz naših društev

ščili okusno večerjo. Naslednji dan, v soboto, 2. septembra, smo se takoj po zajtrku v hotelu odpravili na sedež društva v staro mestno jedro. Tam smo dobili nekaj materiala za ustvarjanje in spretno zavihteli čopiče. Ustvarjalnost je bila velika in po kosilu smo vztrajno slikali vse do večera, ko smo se spet okrepčali z bogato večerjo in spancem v prenovljenem hotelu v novem delu Krškega. Nedelja je bila prehitro tu. Dopoldne smo dobro

izkoristili za zaključevanje umetniških del. Sledili so fotografiranje udeležencev, podeljevanje priznanj in prijetno druženje ob kosilu ter slovo, lepe misli in želje za ustvarjalno leto, vse dokler se prihodnje leto znova ne snidemo. Vtisi udeležencev so bili odlični in iz srca se zahvaljujemo organizatorjem in ZDGNS za dobro izpeljano likovno kolonijo, za prijaznost in dobro voljo.

Bili so zelo ustvarjalni, slikali so celo soboto in v nedeljo dopoldne.

Likovno kolonijo vsako leto organizira eno od 13 društev, ki delujejo pod ZDGNS.

Nekateri so slikali pokrajinske motive in arhitekturo, drugi motive iz domišljjskega sveta, tretji so se lotili abstraktnega slikarstva.

ZDGNS

Slovar SZJ

Slovar slovenskega znakovnega jezika Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije je na voljo tudi kot brezplačna mobilna aplikacija.

✓ Iskalnik

Iskanje videoposnetkov po besedah ali besednih zvezah.

✓ Govor

Iskanje videoposnetkov s pomočjo govora.

✓ Kategorije

Iskanje videoposnetkov po kategorijah, tematskih sklopih, pravljicah, mednarodnih kretnjah in učnih primerih.

✓ Kviz

Opravljanje kvizov za utrditev znanja pisane besede in znakovnega jezika.

✓ QR

Čitalec QR-kod za ogled videoposnetkov SZJ.

✓ Gluoslepi

Prilagoditev kontrasta in velikosti pisave za gluhoslepe.

